

להמריכו את הלב

גליון מד • פרשת עקב תשפ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

כניני הפרשה

פתגמים קדישין ומרגיזין טובין שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

'כמו תענית וסגונים'

מורינו שליט"א העלה על נס ענין מעלת ותועלת זכירת ניסי יציאת מצרים: כתיב בתורתנו הק' (דברים ז' י"ז-י"ח): **"כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם?"**, אמר הקב"ה; **"לא תירא מהם זכור תזכור את אשר עשה ה' אלקיך לפרעה ולכל מצרים"**. מבאר החתם סופר (שם), דלפי המושרש בידינו שאמונה וזכירת יציאת מצרים יש בו הכח להוציא את האדם מכל השערי טומאה, ועל כן כתיב חמישים פעמים יציאת מצרים בתורה, ובגין כך אם המצב הוא ש"רבים הגוים האלה", הסימן שהוא **"ממנו"** מכלל ישראל, דמפני מה הם חזקים יותר ממנו? **"פארואס זענען זיי אזוי גרויס"** [למה הם גדולים כ"כ]? **"פון אונזערע עוונות"**! [מפני חטאינו!], ולאל עוונותינו היינו חזקים וגדולים יותר מהם, וזהו "ממני", וכתב "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני" - ממני דייקא, כי "ממני ומכוחי נתרבה אומות העולם האלה, ואם כן איכה אוכל להורישם" כי עוונותי גרמו.

וממשיך החתם סופר ואומר דברים נפלאים: **"ולרפואה מוזאת המכה" - דהיינו מעוונות שהיא המכה - "זכור תזכור את אשר עשה ה' אלקיך לפרעה ולכל מצרים"** - דבר מהמופתים ממצרים מה שהקב"ה הושיע את ישראל עם כל הישועות הגדולות בעולם, ואזי מכל צרה וצוקה תצא.

וכן מובא בספ"ק **אגרא דכלה** להרה"ק בעל הבני יששכר זי"ע (שם): **"האיך אפשר להורישם כיון שאין בידי זכות תורה ומצוות? זכור זכור את אשר עשה ה' אלקיך לפרעה ולכל מצרים"**, שאז הייתם במצרים עירום ועריה בלא תורה ומצוות, ואף על פי כן הגיע עתך עת דודים, ונפלו אויביכם לפניכם."

"וגם כן יאמר בציווי בסגולה, **"זכור תזכור"** וכו'. דהנה כתבו רבותינו הקדושים צדיקי דורותינו בקבלה מבעלי רוח הקודש שאם האדם צריך רפואה או ישועה, יספר מרפאות וישועות מה שעשה ה' לעיני כל ישראל, ובפרט מהרפואה והישועה שצריך לזה **"מעשיות מצדיקים וחסידים, און דאס איז א סגולה אז אפילו מען האט נישט קיין זכות 'כל כך' וועט מען געהאלפן ווערן!** [זהו סגולה שאפילו אם אין לו זכות כל כך יבוא הישועה].

'אמונה אין אויבערשטן' איז חשוב אזוי ווי תעניתים וסגונים אויף א געשמאקן אופן... [האמונה בהקב"ה חשוב כמו תעניתים וסגונים בדרכי נועם] **די אמונה אליין אין אויבערשטן איז א זיכוך** [האמונה בעצמו הוא היכוך].

(עצרת חג הפסח - שנת תשע"ה לפ"ק)

'אותיות מחכימות'

תשקף לארעא

'עד שמתחברים כמה אותיות ונעשה מהם דיבור' - דהיינו תיבה.

בנין קשרים

וענין מופלא ראיתי באיגרת באגרת שכתב רבינו **הבעל שם טוב הקדוש זי"ע** לגיסו **הרה"ק רבי גרשון קיטובער זי"ע** - וזהו האגרת היחידה הברורה של הבעל שם טוב שכתב ונשאר רישומה לדורות ורבים מביאים זאת - הוא כותב שם בענין התפילה ממש כדברי רביה"ק כאן וז"ל: **'בכל אות ואות [של תפילה] יש עולמות ונשמות ואלקות** [עולמות" הכוונה לחיצוניות, ו"נשמות" הכוונה לפנימיות, ו"אלקות" הכוונה לפנימיות דפנימיות], **ועולים ומתקשרים זה עם זה, ואחר כך מתקשרים ומתייחדים האותיות ונעשה תיבה ומתייחדים יחוד אמיתי וכו',** והוא ממש סוד זה של ענין התפילה.

ענין מופלא ראיתי באיגרת, באגרת שכתב רבינו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע לגיסו הרה"ק רבי גרשון קיטובער זי"ע - וזהו האגרת היחידה הברורה של הבעל שם טוב שכתב ונשאר רישומה לדורות ורבים מביאים זאת...

וממשיך רביה"ק ואומר: **'וכן עושה בתיבות שלימות'**, שכמו שאותיות

בונים את התיבה, וכל אות הוא מלא חיות, מלא חן ויופי, מלא נעימות, ועל ידי זה נבנה התיבה **כך 'אחר כך נתחברין שתי התיבות, ואחר כך הולך ומלקט יותר, עד שגומר ברכה אחת, ואחר כך מלקט יותר ויותר, והולך מאבות לגבורות** [- הברכה הראשונה של שמונה עשרה נקראת ברכת "אבות" והשניה של "אתה גיבור" נקראת ברכת "גבורות"], ומגבורות לקדושות [-הוא ברכת "אתה קדוש"], **וכן הולך להלן יותר, מי יפאר גדול פאר הליקוטים והקיבוצים שאדם מלקט ומקבץ בדיבורי התפילה.**

המשך בשבוע הבא בס"ד.

העינים רואות איך רביה"ק לקח ענין מופלא ומרומם כזה של תפילה, והלבישו בלבוש כזה שאף אנשים פשוטים יכולים להבינו ולהתחבר לזה, ואכן זהו כוחו הגדול של רביה"ק שלוקח דברים גבוהים ורמים, דברים שגדולים אחרים היו אומרים אותם לא היו אנשים מעוטי ערך מבינים דבריהם מעומק המושג, ואילו רביה"ק מורידם ומטעימם לכל אחד לפי ערכו...

וכפי מה שמבואר בתורה ויאמר בועז אל רות' (ליקוטי מוה"ר"ן קמא סימן ס"ה) בענין בעל השדה - שזהו התפילה של יחידי וצדיקי הדורות - תפילת הבעש"ט הקדוש; תפילת רביה"ק; תפילת משיח צדקנו, תפילת יחידי הדורות, על תפילה כזו אומר רביה"ק: **'כי כל דיבור ודיבור הוא עולם מלא, וכשאדם עומד להתפלל ומדבר דיבורי התפילה, אזי הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים, כאדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחים נאים אחת לאחת עד שעושה אגודה אחת, כך מלקט עוד אחת**

לאחת ועושה אגודה אחרת ומחברם יחד וכן הולך וממלקט כמה וכמה אגודות יפים ונאים, כמו כן הולך בתפילה מאות לאות.

בזהר הקדוש (ראה פרשת בשלח דף נ"ח ע"א) מובא שאף מלאכי עילאה דעילאה אינם משיגים סוד אותיות הקדושות! ואילו הצדיק ברוב קדושתו מרגיש בכל אות ואת חיות נפלא עם השגות גבוהות וגאונות, כך בכל אות ואת מאותיות התפילה של כל תפילה ותפילה! בכל אות מ"ב אותיות! ומדיבורי התפילה הוא עושה זר נאה של פרחים ושושנים נאים.

מכך נחזה ונבין מרחוק איך מאירים כל אותיות לצדיק

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א
לאור הזמן והפרשה

העונג הכי גדול

ב"ה אור ליום ו' לסדר ראה תשל"ב ירושלים ת"ז בב"א
וראיתי בספר אגרא דפרקא בתחילתו (אות א') שמדבר
מענין "אחר" ששמע בת קול "שובו בנים שובבים חוץ
מאחר" (חגיגה טו ע"א), ומביא [בשם הרה"ק מלובלין
זיע"א] שזו היתה צריכה להיות התשובה המיועדת בשבילו
- לשמוע הבת קול הזה ואעפ"כ לשוב, בבחי' "כל מה
שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא" (פסחים פו ע"ב).

וענין זה ממש מובא גם בלק"ה על פסוק (דברים ח, יט)-
**וְהָיָה אִם שָׁכַח תִּשְׁכַּח אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אַחֲרִים וְעַבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וְגו' עֵקֶב לֹא תִשְׁמַעוּן
בְּקוֹל ה' אֱלֹהֵיכֶם.** ומקשה, הלא ידוע מחז"ל (ויק"ר פ"א,
ז' ועוד) שבכל מקום שכתוב 'והיה מרמז על שמחה', ואין
והיה אלא לשון שמחה, וא"כ מה היא השמחה שלא
תשמע בקול ה' אלקיך וגו'. ומבאר שלפעמים אדם הוא
במצב כזה עד שנדמה לו שמהשמים אומרים לו שאין
צריך אותו ומרחיקין אותו ללכת להס"א לעבוד אלקים
אחרים, וע"ז אומר הפסוק 'והיה' - שיהיה שמחה להשי"ת
כשלא תשמע בקול ה' אלקיך שאומר לך ללכת אחרי
אלקים אחרים, והבן.

דבר זה אמרתי פעם בירושלים לפני אברכי אנ"ש,
והיתה מזה התעוררות גדולה, כי כהיום יש התגברות הס"א
כ"כ כמובא בלק"ה (תפילין ה"ה אות כט) שהס"א מתגברת
בבחי' אין גיבור כמתייאש, מאחר שהם מיואשים טרם
בא העת של **"וְאֵת רוּחַ-הַטְּמָאָה אֶעֱבִיר מִן-הָאָרֶץ"** (זכרי
יג, ב). ואמנם אנו צריכים לדעת דייקא בעת הזאת כי יש
בנו כוחות נעלמים כאלו להמליך את השי"ת בתוך החושך
שלא הי' כזה לעולמים.

ועיין בישעי' על הפסוק (ישעי' ח, יז) **"וְחִפְיָתִי לֵה'
הַמְּסַתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקִיּוֹתַי לוֹ"**, שרש"י מביא מדרש:
שאיין לך נבואה קשה כאותה שעה שאמר משה (דברים
לא, יח) **"וְאֵנֹכִי הַסְּתֵר אֶסְתִּיר פָּנָי בַּיּוֹם הַהוּא"** ואף בו ביום
הבטיחם **"כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ"** (שם כא).

וזה הסוד נתגלה לנו, שאנו עומדים בתוך 'ההסתר
אסתיר', ואנו מרגישים שאחר שיעבור החושך נראה
שהכל הי' בהשגחה פרטית נפלאה מאתו לבדו וכו' וכו'
וכל התאוות והכפירות הי' חושך כפל ומכופל, כליון ואבדון,
כי בתוך החושך יכולים לרמות בלי שיעור, וכשנעשה אור,
בטלים ונתבטלים כל הטעויות והשקרים.

ועונג גדול הוא לנו לשבר את התאוות בעת תקפם
ולהתגבר ולהחזיק בהבורא עולם בעת העלמו, וכל
העינויים שיש לנו בעת התגברותם, הם לריח ניחוח לה,
עד שנזכה בעינינו בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

נהייתי מהבשורה על בתך, ויהי רצון שיהי' לכם נחת
ושמחה מאתה תמיד וכן מאחיה. יראה השי"ת נפלאותיו
שתזכר לגדלו לתורה ולחופה ומע"ט ולרוות מאתו רוב נחת
ושמחה, ואסייף בתשוקה לבשורות טובות מאתכם תמיד.

יעקב מאיר שכטער

שומעים הם מבינים ומתחברים לזה ואזי הם
מקבלים חשק להיות כמותם. כל יהודי שיש
לו 'אידישע נשמה', יועץ ער הערש א גושע
זאך וויל ער אויכט זיין אזוי! [בשהוא שומע
דבר טוב אז הוא רוצה גם להיות כך]. כך
מחנכים את הילדים באופן ראוי ונכון יאון
מיט א זיסקייט [ובנעימות].

ה' יעזור שאכן נדע שעלינו נפלה חובת
היום, ללמוד כל שבוע הפרשה חומש עם
רש"י כמו שצריך, לספר לילדים המעשיות
הקדושים שבתורתנו הקדושה, וכן ללמוד
לימודים קלים שקל ללמוד עמהם, משניות,
חומש עם רש"י, שיש בהם עיקר תורתנו
הקדושה. וכמו"כ יש להיזהר שלימוד
הפלפולים לא ייקחו לנו את הדברים
הפשוטים מאוד.

שאלה: היכן ואמתי ובאיזה אופן ראוי
להחזיר האמונה הפשוטה בילדי אשר חנן
ה ל'?

תשובה: כדי להחזיר את האמונה
הקדושה בצעירי הצאן הוא בעיקר ע"י סיפורי
צדיקים, שהם מחזקים את האמונה, מחזקים
את גדולת הצדיקים ומחזרים אמונת שלימה
בה ובצדיקיו. אשר על כן ימצוה לקנות
ספרים שיש בהם עובדות וסיפורים אמיתיים
של צדיקים, לספרם בסעודת שבת באופן
שהילדים יבנו, שהילדים ישמעו שהיה צדיק
כזה וצדיק כזה, צדיק זה היה מתמיד בתורה,
וצדיק זה התפלל בכוונה, זה היה בעל חסד
זה היה בעל מידות טובות וכו', וכשהילדים

מעשיות ועובדות מחכימות מאוצרו של
מורינו הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

החכם מוותר

להתערב כלל, אלא כדרךם של יהודים כשרים הוציאו
את ספריהם ועסקו בתורה ובתפילה עד יעבור זעם.
כשהבחינו הגויים ביהודים היושבים בעגלה רכונים על
ספריהם, החליטו כי אצל ה"מושקעס" (כינוי ליהודים)
יש אנשים חכמים אשר בודאי יפתרו את הבעיה
הקשה הלזו.

ואכן, בין הנוסעים היהודים נמצא תלמיד חכם
אחד, עמדו והציגוהו לפני הפריצים, למען יפסוק
ויקבע מי הוא הגדול והחשוב ביניהם אשר לשכנגדו
מוטל לפנות הדרך לפניו, הוא האזין בתשומת לב
לטענות שני הצדדים, זה טוען לעשירות, יחס ויפוי וכו',
ואילו השני מתגאה בגבורותיו ובפעולותיו הנועזות,
ובכבוד הרב שרוחשים לו בכל מקום, וכי רק לו מגיעה
התהילה, וכמוכן שהשני צריך לפנות לו הדרך.

לאחר עיון מעמיק עלה בידי היהודי הפקח לפשר
בין הצדדים, וכה היו דבריו: אמנם שמעתי היטב את
שבחיהם ואת מעלותיהם של כל אחד ואחד מהם,
אמנם שניכם גדולים וחשובים מאוד, אך לדעתי מי
שמחונן בחכמה יתירה, הוא צריך לפנות הצידה ולתת
לשני הקטן ממנו בחכמה לעבור במרכז הדרך...

ברגע כמימריה ירדו שניהם לשולי הדרך, וכל
שיירת העגלות עברה, כאשר שני "החכמים" המתינו
זה לזה בצידו הדרך.

מסופר, שבמקום אחד שברוסלאנד, ארץ הצארים
הופריצים, שהגאוה שלטה שם במלוא עוזה, התפתל
שביל צר שהיה מיועד למעבר עגלות בין שתי עירות.
השביל הצר הספיק למעבר עגלה אחת בלבד. וכשהיו
נפגשות שתי עגלות באותו שביל, היה על עגלה אחת
לסור לצדי השביל ולתת לשכנגדה לעבור באמצע.
קרה פעם ונפגשו שתי עגלות של שני פריצים זו
מול זו. שתיהן נשארו על עמדן כאשר כל צד ממתין
שהשני יטה לצדדים ויפנה לו את הדרך, כל אחד מהם
החשיב עצמו לגדול ורם יותר ממשנהו, ודרש שהשני
יפנה לו את הדרך. בינתיים נאספו עגלות ואנשים
שלא יכלו לעבור, ושני הפריצים התווכחו והשמיעו
בקול רם את שבת עצמם, מעלותיהם ורום גזע
ה"חס" שלהם, משני הצדדים התערבו אנשים לגמור
את הענין בכי טוב, בכדי שיוכלו כל העגלות שנאספו
להמשיך בדרך, אך מאומה לא הועיל, שני השליטים
הגאוותנים לא העלו על דעתם כלל להתחשב בסבל
הממתנים שנקלעו להתם אלא כל אחד עמד כתקוע
על עמדו ממתין בחשיבות וביהירות שהשני יפנה את
הדרך למענו.

באחת העגלות הממתנות היו הנוסעים מאחינו
בני ישראל, בראותם את המהומה מסביב לא ניסו

בעל שכל משתמש עם כשלונות וטעויות
העבר בכדי לכנות חכמתו ותבונתו לעתיד,
וטיפש משתמש עמהם לעצבות ומרה שחורה!

ניצוץ
אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

יצא לאור
על ידי